

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه، با تشریح برنامه جامع تهذیبی و تربیتی حوزه، از اجرای طرح ارزیابی میدانی مدارس علمیه، تقویت راهنمایان تربیتی و اجرای طرح «طلبه؛ معلم قرآن» خبر داد و گفت: هدف نظام تربیتی حوزه، پرورش «عالم ربانی مجاهد راهبر» است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عالم‌زاده نوری، معاون تهذیب حوزه‌های علمیه در سیزدهمین اجلاسیه مدیران حوزه‌های علمیه استان‌ها، با اشاره به ضرورت ساماندهی و ارتقای نظام تهذیب و تربیت در مدارس علمیه اظهار کرد: در سال‌های اخیر مطالعات گسترده‌ای برای طراحی و استقرار یک نظام تربیتی جامع در حوزه‌های علمیه انجام شده و تلاش شده است تا تهذیب و تربیت، از حالت فعالیت‌های پراکنده خارج شده و در قالب یک نظام منسجم و هدفمند دنبال شود. وی افزود: برای ساماندهی امر تهذیب و تربیت، سه نیاز اساسی وجود دارد؛ نخست، برخورداری از یک نرم‌افزار تربیتی جامع و پیشرفته که بتواند چشم‌انداز تربیتی حوزه را محقق کند؛ دوم، ایجاد سازه و سامانه تشکیلاتی مناسب برای اجرای این نظام و سوم، تربیت و توانمندسازی عوامل انسانی که بتوانند نظام تربیتی را در مدارس علمیه به‌درستی اجرا کنند. «عالم ربانی مجاهد راهبر» چشم‌انداز تربیتی حوزه

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه، با تشریح چشم‌انداز تربیتی حوزه خاطرنشان کرد: در گذشته معمولاً از دو بال علم و تقوا برای طلبة سخن گفته می‌شد؛ اما مطالعات انجام‌شده نشان داد که این تصویر برای تبیین کامل شخصیت مطلوب طلبة کافی نیست. وی ادامه داد: در الگوی جدید، چشم‌انداز تربیتی حوزه، «عالم ربانی مجاهد راهبر» تعریف شده است؛ یعنی طلبة باید علاوه بر برخورداری از علم و تقوا، روحیه مجاهدت و توان راهبری و هدایت جامعه را نیز به دست آورد.

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری، با بیان اینکه فاصله میان «عالم ربانی» و «عالم ربانی مجاهد راهبر» فاصله‌ای جدی است، تصریح کرد: در نظام تربیتی جدید، تلاش شده است مسیر رشد طلبة از مراحل ابتدایی تا رسیدن به این قله به‌صورت دقیق طراحی شود.

وی گفت: بر اساس «راهبرد تربیت»، تربیت آرمانی حوزه، تربیتی توحیدی است و در این چارچوب، نظام شایستگی‌ها در ۱۳ ساخت تربیتی طراحی شده است. همچنین «رهنامه رشد» به‌عنوان پرونده تهذیبی و تربیتی طلبة، بر اساس همین الگو شکل گرفته است.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه افزود:

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه، همچنین از طراحی دوره‌های توانمندسازی عوامل انسانی خبر داد و گفت: دوره‌های «تعالی مدیران مدارس علمیه»، «تعالی معاونان تهذیب»، «تعالی اساتید»، «تعالی مشاوران» و «تعالی طلاب نخبه» طراحی شده است که بخشی از این دوره‌ها در حال اجرا و بخشی نیز نیازمند برنامه‌ریزی برای اجراست.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه، همچنین از طراحی دوره‌های توانمندسازی عوامل انسانی خبر داد و گفت: دوره‌های «تعالی مدیران مدارس علمیه»، «تعالی معاونان تهذیب»، «تعالی اساتید»، «تعالی مشاوران» و «تعالی طلاب نخبه» طراحی شده است که بخشی از این دوره‌ها در حال اجرا و بخشی نیز نیازمند برنامه‌ریزی برای اجراست.

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری

تربیت طلبه در تراز عالم ربانی مجاهد راهبر هدف نظام جامع تهذیبی حوزه است

وی تأکید کرد: مدیران استانی و مدیران مدارس علمیه، باید نسبت به الگوی برنامه جامع تهذیبی و تربیتی اشراف کافی داشته باشند تا این برنامه، صرفاً یک سند مکتوب نباشد؛ بلکه در میدان عمل نیز تحقق پیدا کند.

سامانه «سجایا»؛ بسترتب و پایش فعالیت‌های تربیتی حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری، با اشاره به راه‌اندازی و توسعه سامانه جامع «سجایا» اظهار کرد: اطلاعات مربوط به فعالیت‌های تهذیبی و تربیتی مدارس علمیه در این سامانه ثبت می‌شود و در حال حاضر، مدارس علمیه به این سامانه دسترسی دارند.

وی افزود: مدیر مدرسه یا فردی که از سوی مدیر معرفی می‌شود، می‌تواند فعالیت‌های تهذیبی و تربیتی انجام‌شده در مدرسه را در سامانه ثبت کند و بخشی از اطلاعات نیز از سوی ستاد بارگذاری شده است.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه خاطرنشان کرد: این سامانه موجب می‌شود، مدیریت و راهبری امر تهذیب و تربیت آسان‌تر شده و اطلاعات موجود قابل جمعیت، گزارش‌دهی، پیگیری و ارزیابی باشد.

ارزیابی جامع تهذیبی مدارس علمیه در دستور کار

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری، از طراحی یک ارزیابی جامع تهذیبی و تربیتی برای مدارس علمیه خبر داد و اظهار کرد: در سال جاری تلاش خواهیم کرد، در صورت فراهم شدن شرایط، ارزیابی مبسوطی از وضعیت تهذیب و تربیت مدارس علمیه انجام دهیم. فرم جامع این ارزیابی با مؤلفه‌های فراگیر در حال نهایی‌شدن است تا بتوانیم تصویری روشن و شفاف از وضعیت تهذیبی و تربیتی مدارس ارائه کنیم.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه تصریح کرد: این ارزیابی بر اساس همان نظریه تربیت آرمانی توحیدی و ۱۳ ساخت تربیتی، طراحی شده و علاوه بر استفاده از گزارش‌های خوداظهاری مدارس، نیازمند مشاهده و بررسی میدانی است. وی ادامه داد: بر همین اساس، در سال جاری به استان‌ها مراجعه خواهد شد و مدارس علمیه به‌صورت یک‌به‌یک از حیث وضعیت تهذیبی و تربیتی مورد بررسی و پایش میدانی قرار خواهند گرفت و امیدواریم، گزارش جامع این ارزیابی در پایان سال ارائه شود.

«طلبه؛ معلم قرآن»؛

هدف‌گذاری جدید در پایان سطح یک معاون تهذیب حوزه‌های علمیه، طرح «معلم قرآنی» را از برنامه‌های مهم و تحولی این معاونت دانست و گفت: طلبة پس از پنج یا شش سال تحصیل در حوزه علمیه، باید به توانایی لازم برای آموزش مقدمات قرآن در یک جلسه خانگی یا مسجدی دست پیدا کنند.

وی افزود: منظور از این توانمندی، آموزش در سطوح مختلف قرآن کریم از روخوانی و روان‌خوانی تا تجوید، ترجمه و مفاهیم است؛ اما حداقل انتظار این است که طلبة بتواند روخوانی، روان‌خوانی و ترجمه ابتدایی قرآن کریم را به دیگران آموزش دهد.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه تأکید کرد: قرآن و توانایی صحیح خواندن و فهم ابتدایی آن، از ارکان هویت طلبة و روحانی است و نمی‌توان نسبت به ضعف طلبة در این زمینه بی‌تفاوت بود.

وی گفت: ممکن است ندانستن برخی مهارت‌های جانبی برای یک طلبة قابل توجه باشد؛ اما اینکه طلبة نتواند قرآن را درست و زیبا بخواند و مفاهیم آن را دریافت کند، با هویت طلبگی و رسالت روحانیت سازگار نیست و باید این نقص، از چهره حوزه برطرف شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری افزود: هدف‌گذاری جدید این است که آموزش، تهذیب و مدیریت مدرسه به‌گونه‌ای عمل کنند که طلبة در پایان سطح یک، بتواند یک جلسه یا کلاس مقدماتی قرآن را اداره کند و در سطح پایه، نقش معلم قرآن را ایفا کند.

بیش از ۹۵ درصد مدارس علمیه دارای دارالقرآن هستند

وی همچنین از فعالیت دارالقرآن‌ها در مدارس علمیه خبر داد و گفت: در حال حاضر بیش از ۹۵ درصد مدارس علمیه، دارای دارالقرآن هستند و گزارش فعالیت آنها در سطح مدارس و استان‌ها در حال ثبت و بررسی است.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه، با اشاره به وجود حافظان قرآن در مدارس علمیه خاطرنشان کرد: آمار حافظان قرآن نیز به تفکیک مدارس و استان‌ها مشخص شده و اطلاعات فعالیت‌های قرآنی مدارس در سامانه ثبت شده است. صرف وجود دارالقرآن کافی نیست و باید نتیجه این فعالیت‌ها در سطح مهارت‌های قرآنی طلاب مشاهده شود.

گزارش خبری

پایش استادان تجوید؛

ضرورت ارتقای کیفیت آموزش قرآن

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری، با اشاره به اینکه ضعف موجود تنها به طلاب محدود نمی‌شود، گفت: در جریان پایش‌ها مشخص شد که بخشی از استادان تجوید نیز از توانایی لازم برای استفاده مناسب از فرصت آموزشی موجود برخوردار نیستند.

وی افزود: طلاب پایه اول، حدود ۸۰ ساعت آموزش تجوید دریافت می‌کنند و انتظار می‌رود، این آموزش‌ها حداقل توانایی روخوانی، روان‌خوانی و مقدمات تجوید قرآن را در آنان ایجاد کند؛ اما برای تحقق این هدف، کیفیت تدریس استادان نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه ادامه داد: بر اساس تفاهم‌نامه‌ای که با معاونت آموزش حوزه منعقد شده، مقرر شده است که استادان تجوید نیز مورد پایش و ارزیابی قرار گیرند. نتایج پایش استادان تجوید نیز در برخی استان‌ها مطلوب نبوده و تعدادی از استادان، نتوانسته‌اند در ارزیابی‌ها کد تدریس دریافت کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری تأکید کرد: استادانی که در ارزیابی، موفق به دریافت کد نشده‌اند، باید دوره‌های دانش‌افزایی و مهارت‌افزایی را طی کنند تا صلاحیت تدریس آنان تثبیت شود.

وی گفت: در ادامه مسیر، با همکاری معاونت آموزش، به‌تدریج به سمتی حرکت خواهیم کرد که تنها استادان دارای مجوز و کد تدریس تجوید، بتوانند این درس را در سامانه آموزشی انتخاب و تدریس کنند.

کمبود معاون تهذیب

در نیمی از مدارس علمیه

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه، با اشاره به وضعیت نیروی انسانی در مدارس اظهار کرد: از مجموع ۴۸۶ مدرسه علمیه که اطلاعات آنها در اختیار معاونت تهذیب قرار دارد، تنها ۲۵۱ مدرسه، دارای معاون تهذیب هستند و ۱۷۳ مدرسه فاقد معاون تهذیب بوده و صرفاً رابطی برای این امر معرفی کرده‌اند. ۱۶ مدرسه نیز نه معاون تهذیب دارند و نه رابط مشخصی برای پیگیری امور تهذیبی و تربیتی معرفی کرده‌اند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری تصریح کرد: هرچه مسئولیت‌های بیشتری برای امر تهذیب و تربیت در مدرسه تعریف می‌کنیم، طبیعتاً باید به سمت تثبیت و تقویت نیروی انسانی این حوزه نیز حرکت کنیم.

تأکید بر تقویت «راهنمایان تربیتی» در مدارس وی همچنین با اشاره به طرح «راهنمای تربیتی» گفت: راهنمای تربیتی با مشاور تفاوت دارد و مکمل فعالیت مشاوره در مدرسه است. برای این موضوع نیز مصوبه وجود دارد و از سوی ستاد حوزه حمایت می‌شود.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه افزود: در حال حاضر وضعیت راهنمایان تربیتی در بسیاری از استان‌ها مطلوب نیست و به‌ویژه مدارس استان‌های بزرگ و برخی مدارس دارای جمعیت پایین، از این ظرفیت به‌اندازه کافی استفاده نکرده‌اند.

وی از مدیران و معاونان استانی خواست، با استفاده از ظرفیت ایجادشده، نسبت به معرفی و تثبیت راهنمایان تربیتی در مدارس اقدام کنند و گفت: این یک فرصت ویژه برای تقویت فرآیند تربیت طلبة در مدارس علمیه است.

اجرای دوره‌های «تعالی» نیازمند حمایت مالی است حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری در ادامه، با اشاره به دوره‌های تعالی اظهار کرد: طرح تعالی برای مدیران، معاونان تهذیب و به‌ویژه استادان اجرا شده و در دوره‌های برگزارشده، استان‌های مختلف مشارکت داشته‌اند.

وی با اشاره به استقبال برخی استان‌ها از این دوره‌ها گفت: استان‌های قم، خوزستان و کرمان در اجرای طرح تعالی استادان مشارکت بیشتری داشته‌اند و استان کرمان در این زمینه از استان‌های پیشرو بوده است.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه دوره‌های تعالی آثار تربیتی قابل توجهی برای استادان داشته است، خاطرنشان کرد: برخی استادانی که در این دوره‌ها شرکت کرده‌اند، از ایجاد تغییرات مثبت در نگرش و رفتار خود سخن گفته‌اند و این نشان می‌دهد که طرح تعالی، می‌تواند یک برنامه ریشه‌دار و مؤثر حوزوی باشد.

ضرورت تقویت همکاری آموزش و تهذیب

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری، با تأکید بر ضرورت همکاری معاونت‌های مختلف حوزه گفت: فعالیت‌های تهذیبی و تربیتی، بدون همراهی آموزش نمی‌تواند به نتیجه مطلوب برسد.

وی افزود: به‌ویژه در موضوع آموزش قرآن، تجوید و تربیت طلبة، لازم است معاونت‌های آموزش و تهذیب و همچنین مدیران مدارس، این موضوع را یک مسئولیت مشترک بدانند و نسبت به پایش، آموزش و ارتقای سطح قرآنی طلاب حساس باشند.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه در پایان خاطرنشان کرد: هدف نهایی این برنامه‌ها آن است که نظام تربیتی حوزه از فعالیت‌های پراکنده عبور کرده و به یک نظام منسجم، قابل سنجش و قابل ارزیابی تبدیل شود؛ نظامی که بتواند طلبة را در مسیر دستیابی به جایگاه «عالم ربانی مجاهد راهبر» هدایت کند.